

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 80/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. J., B., zastúpenej advokátom JUDr. D. G., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky konaním Okresného súdu Topoľčany, Krajského súdu v Nitre a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. J. **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2012 doručená sťažnosť V. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) konaním Okresného súdu Topoľčany

(ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla znenie čl. 127 a čl. 48 ústavy a chronologicky opísala úkony označených súdov v konaní o jej návrhu na zaplatenie náhrad podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách v znení neskorších predpisov. Z opisu uvedených procesných úkonov všeobecných súdov vyplýva, že v predmetnej veci vydal okresný súd postupne štyri rozsudky (7. októbra 1994, 4. októbra 1996, 23. februára 1999 a 26. februára 2004). Krajský súd o jednotlivých odvolaniach účastníkov rozhodoval postupne vo viacerých konaniach, v ktorých vydal uznesenie č. k. 7 Co 12/97-316 z 29. apríla 1998, uznesenie č. k. 7 Co 211/99-378 z 10. mája 2001, rozsudok 7 Co 127/2004-487 zo 16. februára 2005 a napokon rozsudok sp. zn. 7Co 59/2008 z 13. novembra 2008. Najvyšší súd o dovolaniach účastníkov konania proti rozsudku krajského súdu zase rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 164/2005 z 30. januára 2008, ako aj uznesením sp. zn. 4 Cdo 269/2010 z 24. mája 2011. V závere sťažnosti sťažovateľka podotkla, že „žalobný návrh bol podaný v roku 1992 a v roku 2012 vec nie je právoplatne ukončená.“

Sťažovateľka na základe uvedeného žiadala vydať nasledovné rozhodnutie:

„1. Zbytočnými prietahmi v konaní Okresného súdu Topoľčany, Krajského súdu v Nitre a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo porušené základné právo V. J... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. V. J... sa priznáva primerané finančné zadostučinenie podľa uváženia Ústavného súdu SR.

3. Právnemu zástupcovi sťažovateľky JUDr. D. G... sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (podanie sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky) vo výške 127,16 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd po preskúmaní podania sťažovateľky doručeného 14. februára 2012 konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľka je zastúpená právnym zástupcom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ktoré sú ustanovené v § 20 ods. 1 a 3 a § 50 ods. 1 a ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v zákone o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, ďalej označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa základné práva alebo slobody porušili, a tiež označenie toho, proti komu návrh smeruje.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Uplatnenie právomoci ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Princíp viazanosti ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

V prvom rade je závažným obsahovým nedostatkom petitu brániacim meritórnemu preskúmaniu sťažnosti absencia dostatočného označenia konaní vedených okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom v sťažovateľkinej veci. Aby bola formulácia návrhu na rozhodnutie úplná a zrozumiteľná, petit sťažnosti, ktorým je ústavný súd pri svojom rozhodovaní viazaný, má obsahovať presné a riadne označenie zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody (v okolnostiach prípadu základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy), pri vymedzení ktorého nemôže chýbať údaj o spisovej značke predmetného konania. Zo sťažnosti okrem iného totiž nepochybne vyplýva, že na krajskom súde boli postupne vedené až štyri odvolacie konania o odvolaniach podaných účastníkmi konania a tiež, že na najvyššom súde boli vedené dve dovolacie konania o podaných dovolaniach, avšak z petitu sťažnosti nie je zrejmé, na ktoré z týchto konaní (odvolacích, resp. dovolacích) sa sťažnosť pre porušenie označeného základného práva vzťahuje. Uvedené je nevyhnutné pre vymedzenie hraníc, v ktorých navrhovateľ žiada realizovať ústavný prieskum dodržiavania základných práv a slobôd v konaniach realizovaných súdmi.

Návrh na rozhodnutie vo veci samej je nedostatočný, aj pokiaľ ide o návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke, keďže sťažovateľka v rozpore s § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde nekvantifikovala rozsah požadovaného finančného zadosťučinenia, pričom ani v argumentácii podanej sťažnosti neuviedla dôvody, na základe ktorých sa priznania finančného zadosťučinenia domáha.

Napokon, podstatným nedostatkom návrhu je aj skutočnosť, že ani jedna z dvoch vyhotovení sťažnosti nie je podpísaná sťažovateľkou, prípadne jej právnym zástupcom v súlade s § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Podpisy sťažovateľky a jej právneho zástupcu sú len na pripojenej plnej moci datovanej 26. januára 2012.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05). Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky považoval opísané nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí za dostatočný dôvod na odmietnutie sťažnosti.

Ústavný súd so zreteľom na opísané dôvody odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí návrhu bez toho, aby sa bližšie zaoberal argumentáciou sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu ňou označeného základného práva.

Predmetné rozhodnutie je procesné, a také nezakladá prekážku rozhodnutej veci, preto v prípade, že prietahy v konaní všeobecných súdov budú pokračovať, bude sa môcť sťažovateľka domáhať ochrany svojich práv na ústavnom súde za predpokladu odstránenia nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2012